

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

Het college verzoekt u dit raadsvoorstel te behandelen

Onderwerp	Hoofdlijnenakkoord RES 1.0
Zaaknummer	18982-2021
B&W vergadering	23 maart 2021
Agendacommissie	29 maart 2021
Raadsvergadering	29 april 2021
Portefeuillehouder	dhr. F. (Frank) Niens
Behandelend ambtenaar	Judy Janson, e-mail: judy.janson@raalte.nl
Fatale termijn(en)	Uiterlijk 1 mei i.v.m. regionale afspraken

Bijlage(n):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1. Hoofdlijnenakkoord RES 1.0
2. Overzicht moties Wensen en Bedenkingen op de Concept-RES vs Hoofdlijnenakkoord

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	29 april 2021
Zaaknummer	18982-2021
Onderwerp	Hoofdlijnenakkoord RES 1.0
Portefeuillehouder	dhr. F. (Frank) Niens
Voor informatie	Judy Janson , e-mail: judy.janson@raalte.nl

Samenvatting

Op 19 december 2019 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de Startnota RES West-Overijssel. Hierin is het proces vastgelegd voor deelname aan de Regionale Energiestrategie West-Overijssel. Uitgangspunt daarbij is geweest dat de RES West Overijssel opgebouwd wordt vanuit de bestaande plannen en ambities van de gemeenten en dat deze leiden tot een regionale strategie met een bod op de opwekking van duurzame elektriciteit en een regionale structuur warmte. In de concept-RES 'Naar een opgewekt West-Overijssel' zijn deze elementen opgenomen. De concept-RES is door het College van B&W vastgesteld op 21 april 2020 en besproken in de rond de tafel van 14 mei 2020. Wat nu ter besluitvorming voor ligt is het Hoofdlijnenakkoord van de RES 1.0. Het Hoofdlijnenakkoord heeft primair de functie om te toetsen of en in welke mate de gemeenteraad de afspraken onderschrijft die de basis vormen voor de RES 1.0. De definitieve RES 1.0 wordt voor 9 juli voorgelegd aan de gemeenteraad ter vaststelling. De RES wordt elke twee jaar herijkt.

Beslispunten

1. In te stemmen met de doelstellingen en afspraken in het concept-Hoofdlijnenakkoord Regionale Energiestrategie West-Overijssel.

Inleiding

Op 19 december 2019 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de Startnota RES West-Overijssel. Hierin is het proces vastgelegd voor deelname aan de Regionale Energiestrategie West-Overijssel. Uitgangspunt daarbij is geweest dat de RES West Overijssel opgebouwd wordt vanuit de bestaande plannen en ambities van de gemeenten en dat deze leiden tot een regionale strategie met een bod op de opwekking van duurzame elektriciteit en een regionale structuur warmte. In de concept-RES 'Naar een opgewekt West-Overijssel' zijn deze elementen opgenomen. De concept-RES is door het College van B&W vastgesteld op 21 april 2020 en besproken in de rond de tafel van 14 mei 2020.

Op verzoek van de werkgroep Raden, Staten en Algemene Besturen (RSAB) heeft het bestuurlijk platform op 20 januari besloten om het besluitvormingsproces voor de RES 1.0 in twee fasen te organiseren. Wat nu ter besluitvorming voor ligt is het Hoofdlijnenakkoord van de RES 1.0. De mogelijkheid is om middels moties en/of amendementen invloed uit te oefenen op de afspraken. De eventuele moties en amendementen, die door de gemeenteraden/Provinciale Staten/algemeen besturen zijn aangenomen, worden meegenomen in de afwegingen voor de definitieve tekst van de RES 1.0. Vervolgens wordt in een tweede fase de definitieve RES 1.0 voorgelegd aan de gemeenteraad ter vaststelling. Hiermee wordt beoogd om maximaal ruimte te bieden aan de volksvertegenwoordigende organen om invloed uit te oefenen op de uiteindelijke RES 1.0.

Het Hoofdlijnenakkoord heeft primair de functie om te toetsen of en in welke mate de gemeenteraad de afspraken onderschrijft die de basis vormen voor de RES 1.0. De vaststelling van de RES 1.0 is beoogd vóór 1 juli, met een eventuele uitloop tot 9 juli 2021. Om het Hoofdlijnenakkoord de functie te geven die hierboven is aangegeven is het van belang de besluitvorming in de gemeenteraden, Provinciale Staten en algemene besturen over het Hoofdlijnenakkoord af te ronden vóór 1 mei 2021. Op het moment dat de RES 1.0 wordt vastgesteld komt het Hoofdlijnenakkoord te vervallen, zodat er geen twee vastgestelde documenten zijn en het Hoofdlijnenakkoord de functie heeft om de input van de gemeenteraden/Provinciale Staten/algemeen besturen in de RES 1.0 te verwerken. De RES 1.0 is nog niet het eindpunt. Het is een tussenstap op weg naar 2030 en vervolgens naar 2050. De RES wordt elke twee jaar herijkt.

Beoordeling concept-RES

N.a.v. de monitor van de 30 concept-RES'en in Nederland door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) kan worden geconcludeerd dat de concept-RES West-Overijssel in voldoende mate bijdraagt aan de landelijke doelstellingen. Deze monitor is gepubliceerd op 1 februari 2021. Zie voor meer informatie [Monitor concept-RES | PBL Planbureau voor de Leefomgeving](#). De opdracht vanuit het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (NPRES) is om op basis van de concept-RES een RES 1.0 vast te stellen voor 1 juli 2021. In de concept-RES is een aantal voornemens opgenomen om diverse aspecten uit te werken in de RES 1.0. Dit betreft o.a. het bod op elektriciteit en de energiemix, de zoekgebieden, de ruimtelijke ontwerpprincipes, de procesparticipatie, lokaal eigendom, maatschappelijke kostenefficiëntie en de regionale structuur warmte. Op al deze punten worden nu concept-afspraken voorgelegd in dit Hoofdlijnenakkoord. In de bijlage is een overzicht gegeven van ingediende moties, wensen en bedenkingen bij de concept-RES, waarbij is aangegeven waar in de hoofdlijnenakkoord de relatie wordt gelegd. Uw raad heeft bij de concept-RES geen moties, wensen en bedenkingen ingediend.

Hoofdlijnenakkoord

Het afgelopen jaar hebben de regionale partners in de RES het afwegingskader op de vier hoekpunten (maatschappelijke acceptatie, ruimtelijke kwaliteit, kostenefficiëntie en bijdrage energietransitie) verdiept. Vanuit die verdieping zijn 6 richtinggevendende doelstellingen en 6 regionale afspraken op regionaal niveau geformuleerd. De regionale doelstellingen en afspraken willen de RES-partners realiseren op een manier die zo goed mogelijk aansluit bij de lokale processen en de onderlinge verschillen in tempo. Door meer subregionaal samen te werken maken zij met elkaar de opgaven leidend en niet de bestuurlijke grenzen. Dat is het karakter van de RES West-Overijssel. Samen met buurgemeenten beoordeelt elke gemeente op basis van de initiatieven en plannen in gedeelde subregionale gebieden voor wind en zon, welke kansen en mogelijkheden er liggen om een bijdrage te leveren aan de regionale doelstellingen. Daarin worden de al genomen besluiten van gemeenten en bijdrage van de lokale initiatieven en plannen, die geen afstemming vragen met andere gemeenten, meegenomen in de RES 1.0.

Het concept-Hoofdlijnenakkoord bevat 6 doelstellingen en 6 afspraken op de volgende onderwerpen:

Regionale doelstellingen

- 2.1 Bod concept-RES handhaven en streven naar 60-40 wind-zon
- 2.2 Zoekgebieden voor zon en/of wind op de kaart
- 2.3 Optimaliseren Ruimtelijke kwaliteit bij opwek
- 2.4 Beperken van maatschappelijke kosten
- 2.5 Gebiedsgerichte en grensontkennende participatie
- 2.6 Minimaal 50% Lokaal eigendom

Regionale afspraken

- 3.1 Versterken subregionale samenwerking
- 3.2 Regionale participatie
- 3.3 Aan de slag met groen gas, geothermie, lokale waterstof, aquathermie en de duurzaamheidsladder toepassen in de Regionale Structuur Warmte
- 3.4 Verkenning naar Regionale Milieu Effect Rapportage
- 3.5 Doorontwikkeling RES-organisatie en financiering

3.6 Samenwerken aan een lobby op betaalbaarheid en governance in relatie tot warmte en zon-op-dak

Beoogd effect

Vaststellen van het hoofdlijnenakkoord.

Argumenten

1. Het is een verplichting vanuit het Nationaal Programma RES aan provincies, gemeenten en waterschappen om aan te sluiten bij een regio.
2. In de startnota RES West-Overijssel is vastgesteld dat de bestuurlijke partners voor 1 juni 2020 komen tot een concept-RES West-Overijssel en voor 1 juli 2021 tot een RES 1.0.
3. In de concept-RES die is vastgesteld door alle Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en de Dagelijks Besturen van de Waterschappen zijn de gemeentelijke ambities vertaald naar een bod op de opwek van duurzame elektriciteit en een Regionale Structuur Warmte. Een actualisatie van dit bod in het Hoofdlijnenakkoord resulteert in een bod van 1,7 TWh. De bijdrage van gemeente Raalte is niet gewijzigd ten opzichte van de concept-RES. Dit bod is opgebouwd uit wat er al gerealiseerd is, wat in de zogenaamde “pijplijn zit en wat er nog aan ambitie nodig is. In zijn algemeenheid bestaat het bod in West Overijssel voor 1/3e uit bestaande opwek en “pijplijn”. 2/3e is ambitie. In het bod van West Overijssel zit nu veel zon. Op regionaal niveau wordt in het Hoofdlijnenakkoord voorgesteld om de gezamenlijke ambitie voor 2030 te formuleren naar een aandeel wind in de duurzame opwek van 60%. Deze doelstelling komt voort uit de analyse op zowel het ruimtelijk vlak als van de maatschappelijke kosten. Zon-op-land kost veel ruimte, vraagt t.o.v. wind veel investeringen in het netwerk (piekbelasting), alleen overdag opbrengst en minder mogelijkheden voor dubbel ruimtegebruik. Overigens betekent dit niet dat deze ambitie voor wind in iedere gemeente met eenzelfde percentage wordt neergezet. De gemeenten vertonen immers grote verschillen in kansen en beperkingen om dit te realiseren. Richting de RES 2.0 is het doel dat voor windenergie bekend is waar ontwikkelmogelijkheden zijn en dat voor het merendeel van projecten zon op veld duidelijk is op welk hoogspannings- en middenspanningsstation deze terecht komen. Zo kan de netbeheerder de investeringsplannen daarop aansluiten. Tevens is nadere uitwerking gegeven aan de ruimtelijke kwaliteit waarin gewerkt wordt aan de optimalisering van ruimtelijke kwaliteit bij opwek van elektriciteit. Bij de RES 1.0 zal een Inspiratiedocument Ruimtelijke kwaliteit Energietransitie worden opgeleverd. Daarnaast is een doelstelling om de maatschappelijke kosten zoveel mogelijk te beperken en hierbij in de zoekgebieden en projectlocaties dezelfde ‘knoppen’ te hanteren. De regionale doelstelling minimaal 50% lokaal eigendom uit de concept-RES blijft gehandhaafd, wat niet betekent dat afzonderlijke gemeente kunnen streven naar een hoger percentage. De mate waarin de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden, mede vanuit het oogpunt maatschappelijke acceptatie, zal bij de RES 2.0 worden beoordeeld. Er worden afspraken voorgesteld om regionale vervolgstappen te zetten in de Regionale Structuur Warmte onder andere op het gebied van geothermie en duurzame gassen (met name groen gas) en het ontwikkelen van een duurzaamheidsladder. Daarnaast worden afspraken voorgesteld op het gebied van subregionale samenwerking, regionale participatie, verkenning MER, doorontwikkeling organisatie samen met Nieuwe Energie Overijssel, financiering en lobby. Deze afspraken zijn vooral een bevestiging en nadere uitwerking van de voorstellen uit de concept-RES en de Startnota. Randvoorwaarde is dat het Rijk voorziet in een adequate financiering van vooral de gemeenten die de komende jaren een enorme taak hebben om de doelen en afspraken uit de RES uit te voeren. Het nieuwe kabinet zal hier de besluiten over gaan nemen.
4. De vaststelling van het Hoofdlijnenakkoord West-Overijssel betekent voor de gemeenteraad een uitspraak over het totaal van het regionaal bod voor opwek elektriciteit en het gemeentelijk aandeel van 100 GWh in dit bod. Met dit besluit wordt geen uitspraak gevraagd over (de hoogte van) het bod van de andere gemeenten. Omdat de onderverdeling in techniek zon, zon op dak en wind indicatief is, is er volop de mogelijkheid om in de doorontwikkeling naar de RES 2.0 tot een aangepaste verdeling te komen.
5. Er is bij de concept-RES een aantal duidelijke randvoorwaarden geformuleerd voor de realisatie van de concept-RES West-Overijssel. Deze voorwaarden hebben betrekking op het netwerk, de SDE, wet- en regelgeving en bestuurlijke verantwoordelijkheid van de RES-partners. Recent is door landelijke werkgroepen een aantal kansen en knelpunten geformuleerd op deze onderwerpen. Omdat deze aanbevelingen nog besproken moeten worden in de regio is in dit Hoofdlijnenakkoord nog geen

beoordeling opgenomen over de adviezen van de werkgroepen. In de RES 1.0 zal nader worden ingegaan op de voortgang op deze randvoorwaarden.

Duurzaamheid

Voorliggend voorstel draagt bij aan de landelijke en gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen energieneutraal in 2050. De doelstellingen en afspraken uit het Hoofdlijnenakkoord hebben als doel de regionale doelstelling voor duurzame opwek te realiseren en daarmee te voldoen aan de afspraken uit het Klimaatakkoord, om CO₂ uitstoot terug te dringen.

Kanttelingen

-

Financiën

Vaststelling van het Hoofdlijnenakkoord heeft geen directe financiële consequenties. De uitvoering van de energietransitie natuurlijk wel en recent is hier door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een advies over uitgebracht. Het budget voor de RES organisatie is beschikbaar voor de doorontwikkeling naar de RES 1.0 tot eind 2021. Mogelijk kan hier vanuit het NPRES nog een kleine aanvulling op plaatsvinden. Over de financiering van de ontwikkeling van de RES 2.0 en verder (2022-2025) zal door het nieuwe kabinet besluitvorming plaatsvinden. Door de huidige demissionaire Minister van 't Wout is in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven groot belang te hechten aan continuïteit van de RES'en.

Vervolg

Parallel aan de behandeling van het Hoofdlijnenakkoord zal in april in het bestuurlijk platform nog een besluit worden genomen over het regionale bod voor opwek elektriciteit. Dit vanwege het feit dat enkele gemeenten op basis van o.a. gesprekken met de netbedrijven nog bezig zijn met een actualisatie van het bod. Dit geldt niet voor gemeente Raalte. Deze actualisatie van het regionale bod zal in de RES 1.0 worden opgenomen. Na het besluitvormingsproces over het Hoofdlijnenakkoord, uiterlijk vóór 1 mei 2021 worden definitieve teksten voor de RES 1.0 uitgewerkt, rekening houdend met de eventueel vastgestelde moties en/of amendementen. De gemeenteraden, de provinciale staten en algemeen besturen van de Waterschappen worden gevraagd de besluitvorming zo mogelijk voor 1 juli 2021 af te ronden met een mogelijke uitloop t/m 9 juli 2021. Mochten er in de vaststelling van de definitieve RES 1.0 sprake zijn van het aannemen van moties en/of amendementen dan worden deze meegezonden met de indiening van de RES 1.0 bij het NPRES. De RES wordt elke twee jaar herijkt.

Communicatie

Op 31 maart 2021 om 12.00 uur zal door de voorzitters van de stuurgroep RES West-Overijssel in een persgesprek het Hoofdlijnenakkoord RES West-Overijssel worden toegelicht. Tot dat moment geldt een embargo voor de bekendmaking van de besluiten en de openbaarheid van de stukken.

Voor de communicatie van de gemeente Raalte betekent dit het volgende. We informeren inwoners door een toelichting te geven in persgesprek op 1 april 2021, door het delen van een Raaltes persbericht, door meer informatie aan te bieden via www.raalte.nl/samenduurzaam en door duurzaamheidswerkgroepen in onze gemeente per mail te informeren.

Bijlagen

1. Hoofdlijnenakkoord RES 1.0
2. Overzicht moties Wensen en Bedenkingen op de Concept-RES vs Hoofdlijnenakkoord

Burgemeester en wethouders van Raalte,

Gemeente Raalte

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema

RAADSBSLUIT

Zaaknummer 18982-2021

De raad van de gemeente Raalte,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 maart 2021

Besluit:

1. In te stemmen met de doelstellingen en afspraken in het concept-Hoofdlijnenakkoord Regionale Energiestrategie West-Overijssel.

Aldus besloten in de vergadering van 29 april 2021.

de griffier
Jan Bouke Zijlstra

de voorzitter
Martijn Dadema